

Написав Галина Соломінська
Четвер, 07 листопада 2013, 18:23

В передачі "Українці в світі" ТО "Всесвітня служба радіомовлення України" ведуча Галина Соломінська розмовляє з українкою з Британії, письменницею [Анною Шевченко](#) про її книжку ["Спадок"](#).
. Перший ефір 22 жовтня 2013 р (початок 20:09).

Розшифровка інтерв'ю з авторкою книжки "Спадок" Анною Шевченко

Загадкова історія про скарб гетьмана Полуботка вже третє століття хвилює багатьох дослідників. З часу її появи ніхто з істориків не зміг достовірно ані підтвердити, ані заперечити його існування. І тому ця історія досі збуджує шукачів скарбів, які сподіваються знайти фантастично великий спадок Петра Полуботка. За переказами, гетьман наказав своєму сину покласти на депозит у Банк Англії понад 250 років тому кілька барил золотої монети. За його заповітом золотий скарб може отримати нащадок гетьмана лише за умови незалежності України. Ця інтригуюча історія привабила і англійську письменницю українського походження Ганну Шевченко, вона так і назвала свій роман – Спадок. І ось нарешті нещодавно у київському видавництві "Нора-Друк" побачив світ історичний детектив українською мовою. Я запросила до розмови пані Ганну, не буду приховувати, але й мене дуже цікавило питання достовірності цієї історії, саме з цим запитанням – чи вірить авторка у правдивість існування скарбу гетьмана, я і звернулася до пані Ганни.

{mp3}131020-Shevchenko{/mp3}

Шевченко: Мій дід – Федір Шевченко – видатний історик козацтва. Тобто я виросла серед козацьких легенд, серед козацьких історій була і ця історія. Це перше, по-друге, коли я почала вчитися, а потім працювати в Англії, у мене був такий інтерес, зацікавленість, а чи дійсно ця історія справжня. І я почала таке журналістське розслідування, мені просто було цікаво подивитися, чи ця історія правда, чи ні. Але для мене, я думаю, найголовніше сказати читачу, що ця історія для мене в першу чергу є мотор розказати про історію України. Це фактично фабула пошуку скарбів – це те, що

Написав Галина Соломінська
Четвер, 07 листопада 2013, 18:23

завжди цікавить всіх. І мені дуже хотілося, щоб британський читач, західний читач, читаючи історію шукання скарбів, зацікавився би історією України. І коли одна з англійських газет написала, що пані Шевченко написала блискавичний екскурс в історію України. І це фактично було моїм завданням – відкрити читачу західному історію України, це найголовніше.

- Кілька планів цієї легенди – вони дуже цінні для України: і фізичний скарб, дійсно який може бути, і інший план про те, що Україна отримає величезний спадок від минулих поколінь, коли повністю досягне незалежності. Це перегукується з Вашим твором?

Шевченко: Абсолютно, це і є головна ідея твору. Тому що три дівчини в різних поколіннях шукають це золото в різних сторіччях. І для мене це була головна алегорія, тому що кожна з цих дівчат – алегорія України, яка шукає свій шлях в різних сторіччях своє місце в Європі. І ця алегорія, не всі, мабуть її зрозуміли, ця алегорія є основною темою книги. Не пошук скарбів і детективна фабула, а саме тема, що Україна шукає, шукає через страждання, через якісь пригоди, поневіряння, але повторюється по спіралі ця ж історія, ця тема у 18-му сторіччі, у 20-му і зараз в 21-му – Україна розігрується як козирна карта і грається та ж сама історія, грається та ж сама велика політична гра. І ця дівчина, Україна виявляється в самому епіцентрі цієї великої політичної гри. Це була головна тема книги.

- Ідея про те, що Україна матиме величезний скарб, якщо вона досягне незалежності саме зараз?

Шевченко: Ви знаєте, мені здається, те, що Україна отримає величезний скарб повинна розглядатися двопланово, в першу чергу це звичайно, це скарб, це надбання історичне і розуміння свого місця, ідентичності в Європі, це звичайно величезний скарб і це плюс. Але мені здається, що скарби Полуботка завжди розглядалися в Україні як лотерейний квиток – от ми знайдемо і ми підем далі. А я вважаю як автор, я не політик, що це неправильно, тому що це тільки початок шляху і треба скарб створювати самим, а не чекати лотерейного квитка. Це моє особисте враження.

- Ви присвятили книжку своїм діду та бабусі. Що ви хотіли сказати від їхнього імені нашим сучасникам?

Шевченко: Перше, мені завжди дід казав таку фразу, будь обережна з історією, тому що вона не прощає. І ця тема, якраз мені здається, і є темою книжки. І мені здається, що тема історії як пропаганди, це дуже гостра тема, яку пережили, на жаль, велика кількість істориків українських в 70-х роках, коли почалося гоніння, не тільки мій дід, і я хотіла це присвятити своєму діду, тому що щоденники діда є в книжці, там 4 сторінки, це дійсно щоденники. І бабуся дала мені ці щоденники і сказала: «От почни, придумай історію, щоб ці щоденники вийшли. А по-друге, можу продовжити те, що дід не зміг сказати про те, що історія – це те, до чого треба ставитись дуже обережно і не

Написав Галина Соломінська
Четвер, 07 листопада 2013, 18:23

використовувати історію як пропагандистський інструмент.

- Цей заклик актуальний зараз для України?

Шевченко: Надзвичайно, це все, що я хочу сказати, надзвичайно.

- Пані Ганно, ви сказали, що треба обережно ставитися до історії, ретельно вивчати, щоб вона не мстила нам. Яким чином ця думка може бути корисною для України?

Шевченко: Ви знаєте, я відповім на це питання історією про те, як вчать історію в школах в Англії. Я бачила, як діти, які вчили історію про висадку британських десантників під час війни в 42-му році у Франції. І там була така історія, що англійський десант був вщент розбитий німцями, підійшов Британський флот, забрав цей десант і вони повернулися до Великобританії. Дуже цікавий підхід, перший документ – це була стаття з англійської газети того часу, що наш флот, герої, взяли всіх моряків і зберегли життя. Другий документ – стаття з німецької газети цього дня, де було написано, що британських моряків ми вщент розбили і перемога буде за нами. А третій документ, це лист того хлопчика, який був саме в цьому десанті, і він пише друзям і описує, йому 17-19 років, він описує цю історію, як бачив він. От вони дають в школі 3 джерела і дають можливість вибрати, продумати і самому вирішити, де правда. І мені здається, що такий підхід до історії в Україні найбільш можливий. Для нього треба бути дуже хоробрим, щоб так вчити, треба мати величезну кількість знань. Але якщо Україна не піде шляхом таким, то мені здається, що історія знов перетвориться на інструмент пропаганди.

Перед нами захоплюючий роман про пошуки величезного скарбу гетьмана Полуботка. Настільки великого, що отримання спадщини може змінити рівновагу сил між Російською Федерацією і Україною, а також матиме серйозні наслідки для Банку Англії.

Гостросюжетна історія розгортається у кількох часових зрізах, і це дає можливість авторці показати різну Україну: репресовану, пост-геноцидну, часів перебудови але врешті-решт Україну нескорену. Як і в минулих століттях, нині наша держава шукає своє місце в Європі, в світі. Мабуть, такі книжки більше, ніж політичні гасла, змушують нас зробити крок до правдивої історії свого народу, побачити, як визначні історики минулого намагалися зберегти її для нас, щоб вона не була використана для пропаганди, врешті зрозуміти важливість сьогоднішнього історичного моменту і відстояти право України вкотре не загубитися у вирі подій, а стати повноправним учасником великої політичної гри.

- Книжка Спадок з великим успіхом вийшла у 12-ти країнах, цікаво, що в різних країнах її сприймали зовсім по-різному, в залежності від менталітету того чи іншого народу. Розповідає Ганна Шевченко.

Написав Галина Соломінська
Четвер, 07 листопада 2013, 18:23

Шевченко: Я можу Вам розказати, як цю книжку сприймають в різних країнах світу, вона перекладена на кілька мов і дуже цікаво, що в кожній країні вона сприймається по-різному. В Британії вона сприймається як детектив такий, з секретами, з переховуванням і так далі. У Франції вона проходила як історична і сімейна сага. Її дуже цікавила і хвилювала історична тема України і Франції 18-го сторіччя, яка є в книзі. В Німеччині вона вийшла як політичний трилер і саме політична тема дуже цікавила німців. В Китаї, от зараз якраз вона вийшла як історична сага і книга про козаків. І дуже мене цікавило, як китайською мовою буде слово козаки, вони так і сказали «козаки». От козаки, книжка про козаків, вони як історичну сагу і розглядають. Тобто кожна країна відображує свій менталітет, свою історію, коли дивиться на книги про іншу країну.

- А чим ви пояснюєте такий успіх?

Шевченко: В першу чергу я хочу сказати, що я не письменник, я оповідач, це велика різниця. Я ніколи не вважаю, що я могла б досягнути глибокого рівня великих письменників українських сучасних чи письменників Заходу. Я хотіла розказати історію. Люди дуже люблять історії, не завжди у людей є час глибоко замислитись над творами художніми, а історії всі люблять, це перша, я думаю, причина, а друга тому що історія не просто не нова, а стара, як світ, це Алі-Баба і 40 розбійників, ця історія, цей сюжет пошуку скарбів, це мабуть один із найстаріших, це Одісей з золотим руно. Це історія, яку люди розуміють і яка завжди залишається, як мрія, саме тому її могли зрозуміти і в Австралії, і в Індії, і в Новій Зеландії, і в Німеччині, і в Китаї також.

- В яких країнах ще вийшла книжка?

Шевченко: Вона вийшла англійською в Новій Зеландії, Австралії, Індії, в Канаді, Великобританії, французькою у франкомовній Канаді, Франції, німецькою вона в Австрії, Швейцарії, Німеччині, вийшла зараз китайською і вийшла українською – 12 країн.

- Пані Ганно, а читачі в цих країнах знають, що ви українка, не просто британська письменниця?

Шевченко: Так, коли подається книжка, написано на обкладинці, звідки я, хто я, так, звичайно.

- Пані Ганно, а чому на українську перекладена не одразу, якийсь шлях пройшла ця книжка у світі, все ж таки українська рідна Ваша мова ?

Шевченко: Вийшло дуже просто, тому що я хотіла Заходу відкрити Україну. Це було головне завдання. Дуже часто, що Україну не бачили, не знали, і мені дуже хотілося, щоб в Європі, світі більше знали про Україну.

Написав Галина Соломінська
Четвер, 07 листопада 2013, 18:23

- Над чим працюєте зараз?

Шевченко: Хотілося б не працювати ні над чим, тому що голова дуже втомлюється від книг, тому що живеш в іншому світі. У мене вийшла книжка друга – Гра, яка присвячена Одесі і Ялтинській конференції. Вийшла в Англії, вийшла в Канаді і зараз теж вийшла в Австралії, Новій Зеландії, зараз вона виходить 24 числа у Франції і вже потрапила в список найкращих книг місяця на жовтень у Франції, що дуже приємно. Я б дуже хотіла, щоб вона вийшла в Україні. І третю книжку я б хотіла написати не художню, а культурологічну про те, як впливає культура країни на прийняття рішень, на бачення світу, не тільки українське, але і різних інших країн, тобто те, що я бачила вже кілька десятиліть, а не років.

- А можна почути історію, як шестирічна дівчинка надихнула Вас на написання книжки, вона така зворушлива, цікава.

Шевченко: Я не можу сказати, що вона мене надихнула, я вже писала книжку, але дуже вона зворушлива, тому що я возила до школи двох дітей – свою доньку і доньку сусідів і дівчинка така дуже допитлива, енергійна мені кожного ранку за ці 20 хвилин давала мені три слова Коли ми починали подорож вона мені говорила: давай, я тобі дам три слова, придумай мені казку. Ці слова були такі незв'язані, як чемодан, морква, що хочеш, те й роби. І починаєш видумувати казки. І кожен раз, виходячи з машини, вона мені коментувала ці казки і говорила: «Сьогодні це просто така історія, яку я вже чула, це наче Попелюшка, сьогодні історія більш цікава, сьогодні історія не дуже цікава, треба тобі більш подумати над сюжетом. І так серйозно вона мене редагувала кожен раз. І десь через півроку таких казок вона вийшла з машини і сказала: «А ти знаєш, у тебе непогано виходить, треба тобі книжку написати!» От я вирішила, що треба закінчити книжку. Я дуже вдячна, що українці зацікавилися книжкою, що Україна читає, це величезна честь і звичайно величезний екзамен, тому що я здаю екзамен на історію України. І звичайно я чекаю з нетерпінням реакції і бачення українських читачів.

Розповіла Ганна Шевченко. Англійська українка подарувала нам не тільки захоплююче читиво, але й змусила замислитися над своєю історією, над її трагічними сторінками, і врешті вистражданого права України на власний вибір, особливо важливий сьогодні. А ще Ганна Шевченко зацікавила Україною величезну аудиторію читачів з 12-ти країн та показала, що наша країна має багато спадків – матеріальних, історичних та культурних надбань.